

I

(Állásfoglalások, ajánlások, iránymutatások és vélemények)

VÉLEMÉNYEK

TANÁCS

A TANÁCS VÉLEMÉNYE

(2007. július 10.)

a Cseh Köztársaság 2006–2009 közötti időszakra vonatkozó aktualizált konvergenciaprogramjáról

(2007/C 204/01)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 9. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT FOGALMAZTA MEG:

- (1) 2007. július 10-én a Tanács megvizsgálta a Cseh Köztársaság 2006–2009 közötti időszakra vonatkozó aktualizált konvergenciaprogramját. A magatartási kódexben szereplő 2006. december 1-jei határidőhöz képest az aktualizált változat benyújtását 2007. március 15-re halasztották a cseh köztársaságbeli politikai helyzet miatt, mivel a 2006. júniusi országos választást követően az állandó kormányt 2007. január 19-én hagyta jóvá a parlament.
- (2) A program alapjául szolgáló makrogazdasági forgatókönyv szerint a reál-GDP növekedése a 2006-os 6,1 %-ról 2007-ben 4,9 %-ra csökken, és azután nagyjából stabilizálódik. A jelenleg rendelkezésre álló információk fényében úgy tűnik, hogy a forgatókönyv megalapozott növekedési feltételezéseken alapul. A program inflációs előrejelzése is valószínűnek tűnik.
- (3) A Bizottság szolgálatainak 2007. tavaszi előrejelzése szerint az államháztartási hiány 2006-ban a GDP 2,9 %-a, szemben a konvergenciaprogram előző változatában foglalt, a GDP 3,8 %-ának megfelelő céllal. A célzottnál alacsonyabb hiányhoz hozzájárult a GDP és a foglalkoztatás erősebb növekedése és az el nem költött költségvetési előirányzatok egy jelentős részének átvitele.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o. Az 1055/2005/EK rendelettel (HL L 174., 2005.7.7., 1. o.) módosított rendelet. Az ebben a szövegben említett dokumentumok az alábbi weboldalon érhetők el:
http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

- (4) A program középtávú költségvetési stratégiájának fő célja az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságának megvalósítása, főként a strukturális hiány (a ciklikusan kiigazított, egyszeri és egyéb intézkedések nélkül számított egyenleg) tekintetében a GDP 1 %-ának megfelelő középtávú költségvetési hiánycél felé tett előrelépés révén. A program szerint az államháztartási hiány – főként a szociális kiadások diszkrécionális növekedése miatt – 2007-ben a GDP 4 %-ára bővül, majd fokozatosan csökken, 2008-ban a GDP 3,5 %-ára és 2009-ben a GDP 3,2 %-ára. Az elsődleges hiány az előrejelzések szerint a 2006-os 2,4 %-ról 2009-re a GDP 1,6 %-ára szűkül. 2007 után a tervezett költségvetési konszolidáció a programidőszak alatt a GDP 0,4 százalékponttalát kitevő bevételnövekedésre támaszkodik, különösen az egyéb bevételekre (a tényleges intézkedések megnevezése nélkül, de feltehetően az uniós transferekhez kapcsolódnak), amelyek messzemenően ellensúlyozzák az adók és a társadalombiztosítási járulékok csökkenését. A konszolidáció azonban lényegében a kiadási oldalra összpontosít, az állami kiadások következetes csökkentésével, főként a kormányzati szektorban a bérkorlátozás révén, amely nagymértékben ellensúlyozza az állami beruházások és a kamatkidadások emelkedését. Az előző változattal összehasonlítva a program legalább két évvel elhalasztja a hiánynak a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá történő tervezett csökkentését, kedvezőbb makrogazdasági forgatókönyv mellett. Meg kell jegyezni, hogy a program az új kormány által javasolt alternatívát is tartalmaz, amelyben alacsonyabb a hiánycél, 2008-ban a GDP 3,2 %-a és 2009-ben a GDP 2,8 %-a. Ez szakpolitikai intézkedések sorozatára és a kötelező kiadások arányának csökkentésével az államháztartás rugalmasabbá tételére épül. Mindez azonban még véglegesítés és jóváhagyás előtt álló politikai intézkedésekre alapul és a program csak a fent említett magasabb hiánycélokra kínál koherens és megfelelően számszerűsített középtávú költségvetési keretet.
- (5) A közösen megállapított módszertannal összhangban számított strukturális hiány a tervek szerint a 2006-ban a GDP 3,5 %-át kitevő értékről 2007-ben a GDP 4,5 %-ára romlik, majd 2009-ig fokozatosan a GDP 3,5 %-ára javul. A program az előző változathoz hasonlóan középtávú költségvetési célkitűzésként a strukturális hiánynak a GDP 1 %-át kitevő szintjét határozza meg. A korábbi változathoz képest a középtávú célkitűzés elérését egy évvel későbbre, 2013-ra halasztották. Mivel a középtávú célkitűzés szigorúbb az irányadó minimumértéknél (amely a becslések szerint a GDP mintegy 1,5 %-át kitevő hiány), megvalósítása valószínűleg biztonsági tartalékokat nyújt a túlzott hiány felmerülésével szemben. A középtávú célkitűzés összhangban van az adósságrátával és a hosszú távú átlagos potenciális kibocsátással.
- (6) A programban szereplő költségvetési előrejelzésekkel kapcsolatos kockázatok összességében kiegyensúlyozottak. A makrogazdasági forgatókönyvből eredő kockázatok nagyjából semlegesek, míg az adó-előrejelzések egészében nézve úgy tűnik, hogy megbízható feltételezéseken alapulnak. A programban előirányzott költségvetési konszolidáció nagymértékben az államháztartási kiadások visszafogására épül, a program ugyanakkor nem ad megfelelő tájékoztatást arról, hogy ezt hogyan érik el. Másrészt a Cseh Köztársaság az elmúlt években jó eredményeket ért el, noha a költségvetési céljai elérését megkönnyítette a vártnál nagyobb növekedés. Politikai kockázat is fennáll a törekény parlamenti egyensúllyal összefüggésben.
- (7) E kockázatértékelés alapján a programban szereplő költségvetési irányvonal nem tűnik alkalmasnak arra, hogy 2008-ig a Tanács 2004. július 5-i ajánlásának megfelelően megszüntessék a túlzott hiányt. Mivel a gazdaság jelenleg kedvező időszakot él át és a növekedés magasabb a 2004. júliusi tanácsi ajánlás idején vártnál, remek alkalom adódik a konszolidációs erőfeszítés fokozására és a programban előrejelzettől nagyobb ütemű csökkenés elérésére.
- (8) A bruttó államadósság a becslések szerint 2006-ban a GDP 30,4 %-a volt, azaz jóval a Szerződésben meghatározott 60 %-os referenciaérték alatt maradt. A program előrejelzése szerint az adósságráta majdnem 2 százalékponttal nő a programidőszak során.
- (9) Az előregedés hosszú távú költségvetési hatása a Cseh Köztársaságban jóval az EU-átlag feletti, főként a GDP-arányos nyugdíjkiadások lényeges növekedése és az egészségügyi kiadások jelentős emelkedése miatt. Az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos kockázatok csökkentését a nyugdíjkiadások jelentős növekedését megfékező, főként a nyugdíjak és az egészségügy terén hozott strukturális reformintézkedések végrehajtásával lehet elérni. A programidőszak végére várt költségvetési egyenleg, amely a korábbi költségvetési évekhez képest romlott, még a népesség előregedése okozta hosszú távú költségvetési hatások nélkül is kockázatot jelent az államháztartás fenntarthatóságára nézve. Az államháztartás jelenleg tervezettnél messzemenőbb konszolidációja ezért hozzájárulna az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos kockázatok csökkentéséhez. Az államháztartás fenntarthatóságát tekintve a Cseh Köztársaság összességében magas kockázattal szembesül.

- (10) A konvergenciaprogram a középtávú költségvetési stratégia szempontjából nem értékeli minőségileg a nemzeti reformprogram 2006. novemberi végrehajtási jelentésének általános hatását. A program nem ad rendszerezett tájékoztatást a nemzeti reformprogramban tervezett fő reformokkal járó közvetlen költségvetési költségekről (vagy megtakarításokról) – kivéve a 2007-es költségvetésben szereplő kutatás-fejlesztési kiadások növekedését –, a program költségvetési előrejelzései azonban láthatólag figyelembe veszik a nemzeti reformprogramban tervezett intézkedések államháztartási hatásait. A konvergenciaprogramnak az államháztartás területére tervezett intézkedései láthatólag összhangban állnak a nemzeti reformprogramban előirányzottakkal, különös tekintettel az adóterhek terén a közvetlenről a közvetett adózás felé való elmozdulásra és a kutatás-fejlesztés kiegészítő támogatására.
- (11) A programban szereplő költségvetési stratégia nincs összhangban a 2005–2008 közötti időszakra vonatkozó integrált iránymutatásokban szereplő átfogó gazdaságpolitikai iránymutatásokkal, különösen a Tanács által 2004. júliusában meghatározott kiigazítási pályától való eltérés és a nyugdíj- és az egészségügyi reformban tett előrelépés hiánya miatt.
- (12) Ami a stabilitási és konvergenciaprogramok magatartási kódexében meghatározott adatszolgáltatási követelményeket illeti, a program minden előírt adatot megad, és a nem kötelező adatok legtöbbjét is tartalmazza ⁽¹⁾.

Általános következtetésként megállapítható, hogy a jobb növekedési kilátások és a vártnál alacsonyabb 2006-os hiány ellenére a program 2010-re halasztja a túlzott hiány megszüntetését a 104. cikk (7) bekezdése szerinti 2004. júliusi tanácsi ajánlásban meghatározott 2008-as határidőhöz képest. A tartós növekedés miatt a halasztás – amely az elsősorban a szociális kiadások 2007-ben tervezett növekedésével magyarázható magasabb hiányt tükrözi – prociklikus expanzív költségvetési irányvonalat is eredményez.

A Parlamentben jelenleg megvitatás alatt álló, az államháztartás stabilizációjáról szóló törvényben foglalt költségvetési konszolidáció elfogadása és végrehajtása egy, a helyes irányba tett lépést jelentene.

A fenti értékelés alapján a Tanács felkéri a Cseh Köztársaságot, hogy:

- i. mérsékelje a 2007-es költségvetés egyenlegének romlását, és biztosítsa a túlzott hiány legkésőbb 2008-ra való, hiteles és fenntartható módon történő kiigazítását;
- ii. a kötelező kiadások arányának csökkentése érdekében igazítsa ki a kiadások összetételét;
- iii. a nyugdíjkiadások előre jelzett növekedésére tekintettel javítsa az államháztartás hosszútávú fenntarthatóságát a szükséges nyugdíj- és egészségügyi reformok végrehajtásával.

A kulcsfontosságú makrogazdasági és költségvetési előrejelzések összehasonlítása

		2005	2006	2007	2008	2009
Reál-GDP (%-os változás)	KP 2007. március	6,1	6,0	4,9	4,8	4,8
	BIZ 2007. május	6,1	6,1	4,9	4,9	nincs adat
	KP 2005. november	4,8	4,4	4,2	4,3	nincs adat
HICP-infláció (%)	KP 2007. március	1,6	2,4	2,6	2,5	2,5
	BIZ 2007. május	1,6	2,1	2,4	2,9	nincs adat
	KP 2005. november	1,5	2,2	2,0	2,1	nincs adat

⁽¹⁾ A program nem szolgáltat adatot a 2009-es év államháztartási kiadásairól feladatkörök szerinti bontásban.

		2005	2006	2007	2008	2009
Kibocsátási rés (a potenciális GDP %-ában)	KP 2007. március ⁽¹⁾	- 0,7	0,9	1,1	1,0	1,0
	BIZ 2007. május ⁽²⁾	- 1,1	0,4	0,5	0,5	nincs adat
	KP 2005. november ⁽¹⁾	- 0,8	- 0,1	0,3	0,8	nincs adat
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2007. március ⁽⁶⁾	- 3,6	- 3,5	- 4,0	- 3,5	- 3,2
	BIZ 2007. május	- 3,5	- 2,9	- 3,9	- 3,6	nincs adat
	KP 2005. november	- 4,8	- 3,8	- 3,3	- 2,7	nincs adat
Elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2007. március	- 2,5	- 2,4	- 2,6	- 2,0	- 1,6
	BIZ 2007. május	- 2,4	- 1,8	- 2,8	- 2,6	nincs adat
	KP 2005. november	- 4,1	- 3,0	- 2,4	- 1,7	nincs adat
Ciklikusan kiigazított egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2007. március ⁽¹⁾	- 3,4	- 3,9	- 4,4	- 3,9	- 3,5
	BIZ 2007. május	- 3,1	- 3,1	- 4,1	- 3,8	nincs adat
	KP 2005. november ⁽¹⁾	- 4,5	- 3,8	- 3,4	- 3,0	nincs adat
Strukturális egyenleg ⁽²⁾ (a GDP %-ában)	KP 2007. március	- 3,4	- 3,9	- 4,4	- 3,9	- 3,5
	BIZ 2007. május ⁽⁴⁾	- 2,0	- 2,8	- 4,1	- 3,8	nincs adat
	KP 2005. november ⁽⁵⁾	- 3,4	- 3,8	- 3,4	- 3,0	nincs adat
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)	KP 2007. március	30,4	30,6	30,5	31,3	32,2
	BIZ 2007. május	30,4	30,4	30,6	30,9	nincs adat
	KP 2005. november	37,4	37,1	37,9	37,8	nincs adat

Megjegyzések

⁽¹⁾ A Bizottság szolgálatainak számításai a programban megadott információk alapján.

⁽²⁾ Ciklikusan kiigazított egyenleg, az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül (hasonlóan az előző sorokhoz).

⁽³⁾ A 2005–2008 közötti időszakra vonatkozóan 4,2 %-os, 4,6 %-os, 4,8 %-os és 4,9 %-os becsült potenciális növekedés alapján.

⁽⁴⁾ Egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések a Bizottság szolgálatainak 2007. tavaszi előrejelzései alapján (a GDP 1,1 %-a 2005-ben és a GDP 0,2 %-a 2006-ban – mindkettő hiánynövelő).

⁽⁵⁾ Egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések a 2005-ös konvergenciaprogram szerint (a GDP 1,1 %-a 2005-ben – hiánynövelő).

⁽⁶⁾ A cseh kormány eddig nem jóváhagyott intézkedéseire alapuló alternatív hiánycélok: a GDP 3,2 %-a 2008-ban, a GDP 2,8 %-a 2009-ben.

Forrás:

Konvergenciaprogram (KP); a Bizottság szolgálatainak 2007. tavaszi gazdasági előrejelzései (BIZ); a Bizottság szolgálatainak számításai.